

СТАНДАРТИ ЗА ДИПЛОМНА РАБОТА

Стандартите за дипломна работа са разработени в съответствие с Правилника за учебната дейност на Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров” и Системата за провеждане на изпитни процедури в Бургаски държавен университет „Асен Златаров”. Неразделна част от стандартите за дипломна работа са:

1. Технически изисквания за оформяне на дипломната работа (Приложение 5А)
2. Образец на обложка за диск (Приложение 5Б);
3. Критерии за оценяване на дипломни работи на студентите от ПН 3.9. „Туризм“ (Приложение 5В)
4. Образец на рецензия на дипломна работа за придобиване на ОКС „Магистър“ (Приложение 5Г).

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОФОРМЯНЕ НА ДИПЛОМНА РАБОТА

I. ОБЩО ОФОРМЛЕНИЕ

1. **Заглавна страница:** Съдържанието и вида на заглавната страница на дипломната работа са представени на фиг. 1.

БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ КАТЕДРА “ТУРИЗЪМ”	
ТЕМА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА	
Дипломна работа за придобиване на образователно- квалификационната степен „Магистър“	
Дипломант:	Научен ръководител:
Специалност „ ”	(.....)
Фак. №.....	
Бургас 2026	

Фиг. 1. Образец на заглавна страница за дипломна работа в ОКС „Магистър“, ПН 3.9. Туризм

Съдържание: Оформя се на нова страница. Включва всички части: използвани съкращения, списък на таблиците, списък на фигурите, увод, изложение – глави, параграфи и подпараграфи на изложението, заключение, списък с използваната

литература и приложения със съответните страници, на които започват. Номерацията на страниците започва от увода. Ако дипломната работа съдържа приложения се номерира само страницата, от която започват. Всяко приложение се номерира отделно, без да се номерира страницата, на която се намира.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е (П р и м е р н о)

	Стр.
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	2
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	3
СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА	4
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	5
У В О Д	6
Глава първа	
ТЕОРЕТИЧНА ОБОСНОВКА НА	9
1.1.	9
1.1.1.	
1.2.	
1.3.	
1.3.1.	
1.3.2.	
Глава втора	
АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА	
2.1.	
2.2.	
2.3.1.	
2.3.2.	
2.4	
2.5	
Глава трета	
ПЕРСПЕКТИВИ И НАСОКИ ЗА	
3.1.	
3.2.	
3.3.	
3.4.	
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА	
П Р И Л О Ж Е Н И Я	

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ (примерен)

Таблица 1	Разпределение на приходите от туризъм
Таблица 2	Разпределение на разходите за покупка ваканционни пакети
Таблица 3	Динамика в изменението на общия БВП и по компоненти по тримесечия в млн.лв. за 2022 г. и 2023 г.
Таблица 4	Пристигания на чужденци в България по цел на посещението за периода 2019 г. – 2023 г.
.....	

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ (примерен)

Фигура 1	Схема на взаимоотношенията на основните субекти в туризма
Фигура 2	Разпределение на туристическите продукти според вида на плана
Фигура 3	Структура на продажбите на туристически продукти в Европа според начина на придобиване
.....	

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА (примерен)

Приложение 1	Допълнителни удобства на круизните кораби
Приложение 2	Разходи, включени в цената на круизно пътуване
Приложение 3	Икономически ефекти от круизния туризъм в световен мащаб за 2024 г.
.....	

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ (примерен)

АБТТА	Асоциация на българските туроператори и туристически агенти
ЕС	Европейски съюз
ИКТ	Информационно комуникационни технологии
НСИ	Национален статистически институт
ПА	Пътническа/и агенция/и
СОТ	Световна организация по туризъм
.....	

2. Увод. Започва на нова страница, като на първия ред, центрирано с главни букви, удебелено (Bold) се изписва **УВОД**.

3. Следва изложението на дипломната работа по глави и параграфи. Всяка глава започва на нова страница като заглавието ѝ се изписва с главни букви, центрирано и с удебелен шрифт (Bold). Параграфите и подпараграфите се номерират по следния начин:

ГЛАВА ПЪРВА ЗАГЛАВИЕ НА ГЛАВАТА

1.1. Заглавие на параграф

Текст от изложението

1.1.1 Заглавие на подпараграф

Текст от изложението

1.1.2. Заглавие на подпараграф

Текст от изложението

4. Заключение. Започва на нова страница, като на първия ред, центрирано с главни букви, удебелено (Bold) се изписва **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**.

5. Списък на използваната литература. Започва на нова страница, като на първия ред, центрирано с главни букви, удебелено (Bold) се изписва **ЛИТЕРАТУРА**.

6. Приложения. Всяко приложение започва на нова страница, като на първия ред, дясно подравнено с главни букви, с удебелен шрифт (Bold) се изписва **ПРИЛОЖЕНИЕ** и неговия пореден номер. Основният текст на дипломната работа трябва да препраща към използваните приложения с изрази (вж.: Приложение 2), който се поставя в края на изречението в скоби.

II. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СЪДЪРЖАНИЕТО И ФОРМАТИРАНЕТО НА ТЕКСТА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Страниците трябва да бъдат във формат А4 (21cm x 29,7cm). Текстът се разполага в 30 реда на страница, при минимум 66 машинописни удара на ред. Минимален обем – 50 страници за бакалавърска дипломна работа и 70 страници за магистърска теза

При форматирането на текста се спазват следните параметри:

- Шрифт (Font): Times New Roman (или друг подходящ), размер 13 пункта (13 pt.), стил нормален (Regular), курсив (Italic) само за ключови понятия;

- Междуредие (Line spacing): 1,5 lines;

- Всеки абзац започва с отстъп (First line) 1,25 cm;

- Горе (top) – 2,54 cm; долу (down) – 2,54 cm; ляво (left) – 3,5 cm; дясно (right) – 2,5 cm

Single;

линия: шрифт Times New Roman, размер 10 pt., междуредие

- Бележки

- под - Основният текст и бележките под линия да бъдат двустранно подравнени (Alignment: Justified);
- Номерация на страниците: долу или горе, центрирано или вдясно, с арабски цифри.

III. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УВОДА

Препоръчителният обем на увода е около 2 – 4 страници. В него последователно се включват следните елементи:

- Обосновка на актуалността и значимостта на проблема
- Предмет на изследването
- Обект на изследването
- Цел на дипломната работа
- Задачи на дипломната работа
- Използвана методика.
- Ограничения и информационна обезпеченост на дипломната работа.

IV. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗЛОЖЕНИЕТО НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Изложението трябва да съдържа примерно три ясно открити части (глави) – теоретична, аналитична и проектна. Възможни са варианти и с 2 глави – констативна и аналитична; теоретична и проектна.

Класическата схема на структурата на дипломната работа е следната:

Теоретична част (Глава Първа). В нея се разкриват теоретичните основи и концепции по темата. Извършва се задълбочен и целенасочен преглед и обобщение на основните теоретични възгледи, подходи, модели в изследванията на водещи автори в областта.

Аналитична част (Глава Втора). Това е основната част на дипломната работа. Тя задължително има изследователски характер. Дипломантът анализира състоянието и развитието на изследвания обект чрез практическо приложение на различни методи и модели.

Проектна част (Глава Трета). Съдържа препоръки и предложения за решаване на установените проблеми в аналитичната част.

По-подробни указания относно изложението на дипломната работа се дават на спецсеминарите.

I. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЗАКЛЮЧЕНИЕТО

В заключението накратко (до 3 страници) се синтезират основните резултати, препоръки и изводи в дипломната работа.

II. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЦИТИРАНЕ

Независимо дали се цитира дословно или по смисъл, съответствието на цитата и оригинала трябва да бъде пълно. Самият цитат трябва да е обоснован и непременно необходим. В случай на цитиране по вторичен източник (авторът е цитиран в друг източник) препратката към библиографското описание на източника на цитата започва с **“Цит.по:”** и се описва източникът и точната страница от мястото, където е взет цитатът. Разрешава се цитиране само на **публикувани** трудове. Цитиранията в основния текст се извършват **под линия**. Номерът на цитата се поставя в началото или в края на мисълта (при цитиране с преразказване) или след името на автора, а при буквално цитиране – след кавичките на цитата. Номерирането на цитатите става с арабски числа (¹, ², ³ ...) последователно за цялото изложение (при опция “continuous” на „Insert Footnote“), за да се установи общия им брой. Използва се система за цитиране БДС 17377 – 96 / Т 62 (Комитет по стандартизация и метрология. София, 1996 г.).

ВАРИАНТИ НА ЦИТИРАНЕ НА ИЗТОЧНИЦИ ПОД ЛИНИЯ:¹

¹ Ракаджийска, Св., Маринов, Ст. Маркетинг в туризма. Варна, Наука и икономика, 2004. с. 70-80.

² Ефремова, М., Основы технологии туристского бизнес. Москва, 2000. с. 78.

⁶ Poon, A., Travel Distribution: The future of travel agents. Travel & Tourism Intelligence, № 3, 2001, p. 66.

⁷ Как потребителите променят търсенето онлайн? (статистика на Google):

<http://www.horemag.bg/show.php?storyid=93261>, 20.11.2010.

⁸ Цитираните подходи са адаптирани за целите на изследването по Нешков, М. Цит. изт., с. 29 – 30.

⁹ Buhalis, D., Costa, C., Цит. изт., р. 180.

¹⁰ Пак там, с. 419.

¹¹ Buhalis, D. Relationships in the distribution channels of tourism: conflicts between hoteliers and tour operators in the Mediterranean region. <http://epubs.surrey.ac.uk/1082/1/fulltext.pdf>, 13.10.2010.

¹² Mondial Assistance Survey Finds Most Americans Would Consider Using Travel Agents:

<http://www.travelindustrywire.com/article47608.html.html>, 20.12. 2010.

¹³ Успешен туристически онлайн маркетинг по ирландски:

http://newsletter.icygen.com/include.php?page=buletins&buletin_id=37, 27.05.2011.

I. ОФОРМЯНЕ НА ТАБЛИЦИ, ФИГУРИ И ФОРМУЛИ

1. Таблицы. Таблиците в изложението трябва да бъдат номерирани и озаглавени. Номерирането на таблиците става с арабски числа, последователно за цялото изложение, за да се установи общия им брой (Таблица 1, Таблица 2, ...).

Номерът на таблицата се поставя **над таблицата** непосредствено преди заглавието с дясно подравняване и удебелен шрифт (Bold). Заглавието на таблицата трябва да бъде формулирано кратко, като се изписва центрирано с удебелен шрифт (Bold).

2. Фигури. Всяка фигура (схема, диаграма) трябва да има пореден номер и ясно, кратко и точно заглавие. Номерирането става по система, аналогична на таблиците с тази разлика, че тук номерът и заглавието се поставя **центрирано под фигурата**.

3. Формули. Формулите се изписват на отделен ред, центрирано, като вдясно се посочва техния номер в скоби. Номерирането става с арабски цифри последователно в цялото изложение. Когато се ползват формули от други изследвания задължително се цитира източника под линия. За общоизвестни формули не се цитира източник.

ПРИМЕРИ:

Таблица 1

Брой пътнически агенции (2000 – 2009)

ПЪТНИЧЕСКИ АГЕНЦИИ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Турагенти</i>	944	1051	1214	1441	1738	1934	1958	2123	2023	2002
<i>Туроператори</i>	52	54	57	59	62	66	69	71	45	41
<i>Общо:</i>	996	1105	1271	1500	1800	2000	2027	2194	2068	2043

Източници: ДАТ, Българска туристическа камара (БТК), Евромонитор интернешънъл.

Таблица 2

Туристически пътувания през 2009 г. по тримесечия

ТУРИСТИЧЕСКИ ПЪТУВАНИЯ ПО ВИД	ТРИМЕСЕЧИЯ, 2009 Г.			
	I	II	III	IV
Общо	3 630 835	3 467 400	5 712 888	2 824 650
Лични пътувания	3 310 076	3 289 750	5 309 890	2 650 111
Професионални пътувания	320 759	177 650	402 998	174 539
В страната	3 436 503	3 135 985	5 375 885	2 649 829
Лични пътувания	3 141 553	3 019 410	4 992 858	2 502 522
Професионални пътувания	294 950	116 575	383 027	147 307
В чужбина	194 332	331 415	337 003	174 821
Лични пътувания	168 523	270 340	317 032	147 589
Професионални пътувания	25 809	61 075	19 971	27 232

Източник: НСИ, Сателитни сметки за туризма, Дирекция „Бизнес статистика“, Последно обновяване на данните: 17.12.2010. с. 20.

Таблица 3

Сравнителни характеристики на

.....		
.....		
.....		
.....		

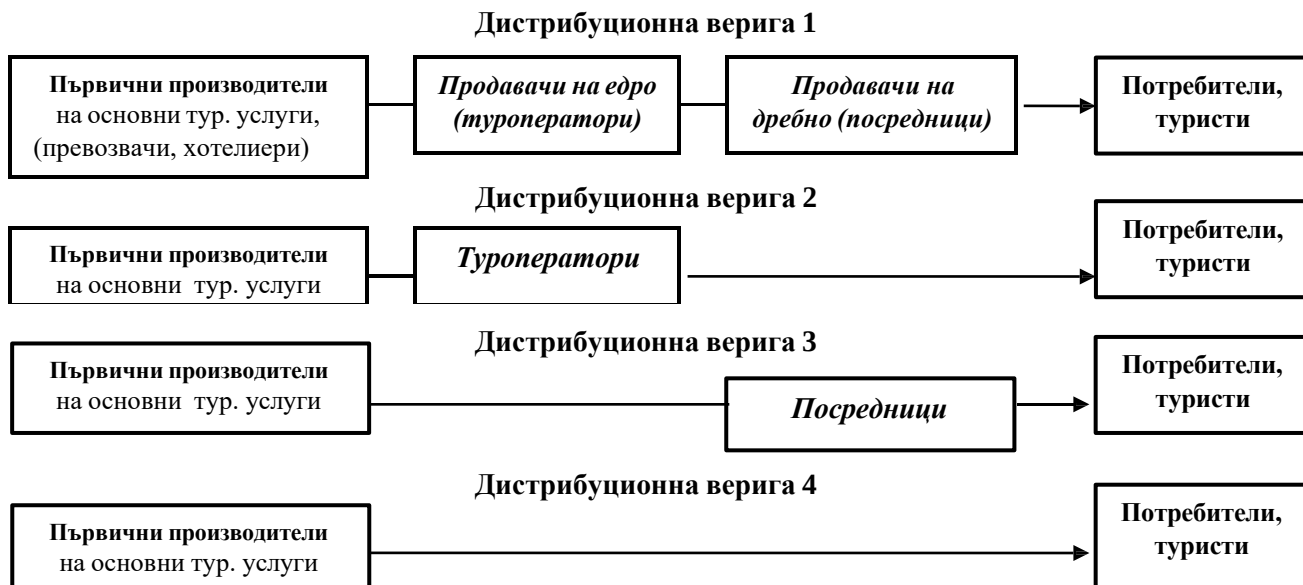
Източник: Таблицата е съставена от автора (данните в таблицата са събрани и анализирани от автора)

Таблица 4

Сравнение между

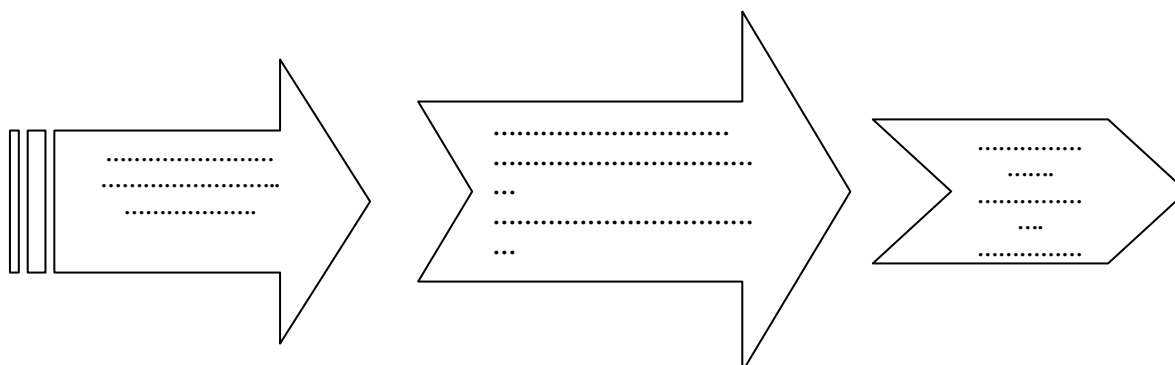
ПРИЗНАЦИ ЗА СРАВНЕНИЕ		
<i>Дефиниране</i>		
<i>Същностни характерис- тики</i>		

Източник: Адаптирано по Михайлов, Г. Етапи и развитие на електронната търговия. Център за икономическо развитие, РАН Дизайн, София, 2001., с. 6 – 7.

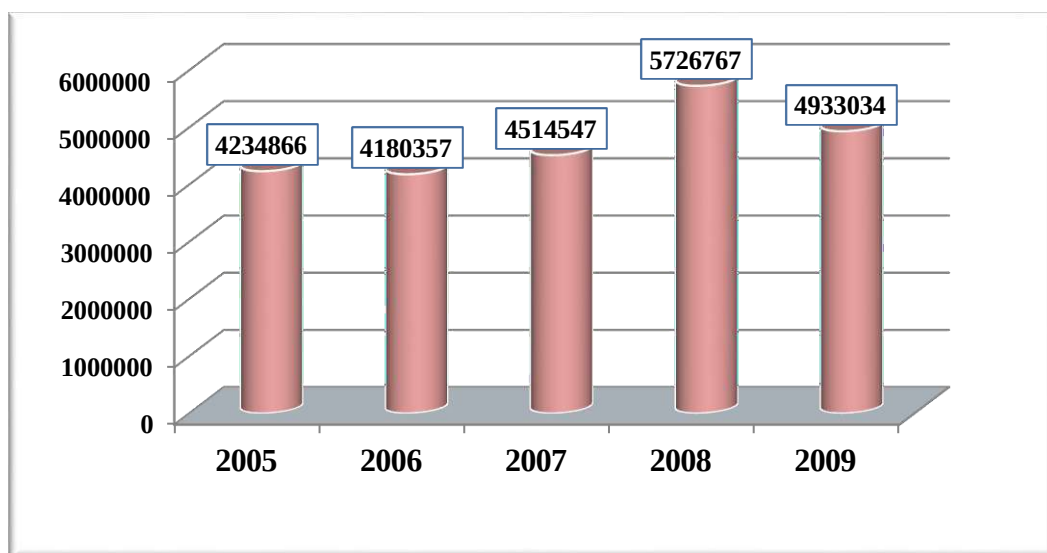
Източник: Beech, J., Chadwick, S. The business of tourism management. Pearson Education, London, 2006, p. 416.

Фиг. 1. Видове дистрибуционни канали в туризма

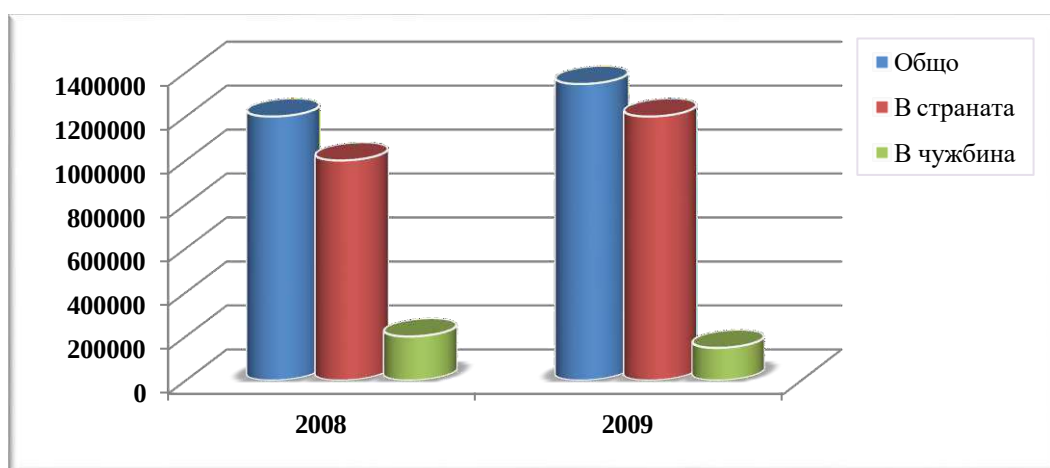
Източник: Адаптирано по Мугаяр, У., Цит. изт., с. 27.

Фиг. 2. Процес на

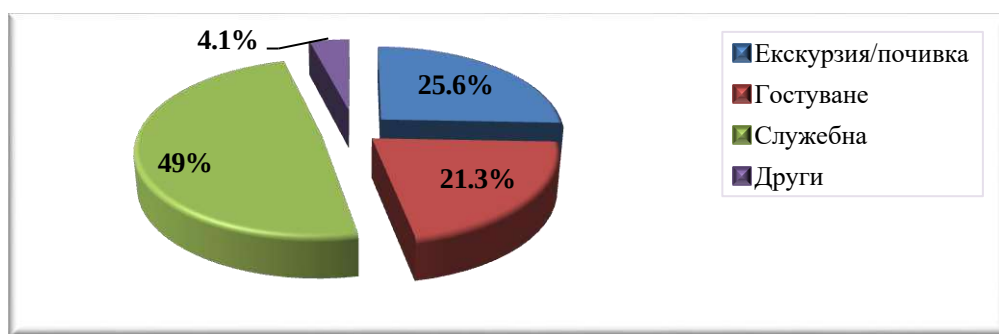
Източник: Статистически данни на ДАТ (в ликвидация). <http://www.tourism.government.bg/>

Фиг. 3. Пътвания на българи в чужбина

Източник: НСИ, Международен туризъм – България (януари – декември, 2009 г.), с. 15.

Фиг. 4. Пътвали лица на 15 и повече години с лична цел

Източник: НСИ, Международен туризъм – България (януари – декември, 2009 г.), с. 13.

Фиг. 12. Структура на пътуванията на българите в чужбина по цел на посещение, 2009 г.

II. ОФОРМЯНЕ НА СПИСЪКА С ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Източниците се подреждат по азбучен ред, според имената на авторите, като първо се посочват тези на кирилица, а след това на латиница. Нормативните актове, статистическите годишници, годишните отчети и интернет адресите се изброяват в края на списъка. Източниците се номерират последователно с арабски цифри. Като цяло, библиографското оформление трябва да също да отговаря на стандарт **БДС 17377 – 96 / Т.62**

Основни правила за библиографското оформление, касаещи последователността на елементите на описанието: **Автор (името се изписва инверсирано – фамилия, собствено име; ако авторите са повече от един – се отделят със запетая; при повече 3-ма се изписва първият “и др.”).** **Заглавие.** **Подзаглавни данни.** **Сведение за изданието.** **Поредни единици при многотомни издания.** **Място на издаване, издателство, година на издаването.** **Физическа характеристика.** (серия, номер, брой страници).

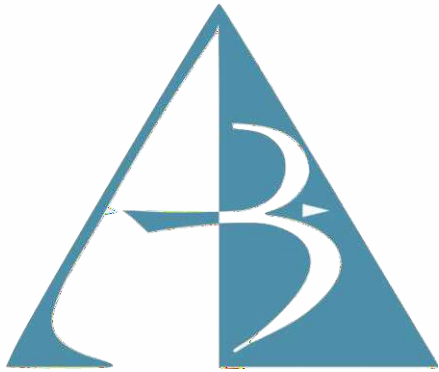
Пунктуация при библиографско описание:

- **точка** се поставя след името на автора пред заглавието, след заглавието, след подзаглавните данни, преди мястото на издаване и след годината на издаване;
- **запетая** се използва за отделяне на повече от един автор, след мястото на издаване, след издателството и пред годината на издаване;
- **точка и запетая** се използват при едновременно цитиране на няколко публикации
- многоточието замества изпуснатата част при дълги заглавия.

Съкращения:

- имената на авторите, издатели, редактори и др. могат да се посочат с фамилия и инициали на собствено име
- колективите, организации, институти и други подобни могат да се представят чрез абривиатура съгласно установената в страната практика
- допуска се съкращение на заглавията на периодичните издания

ОБЛОЖКА

	 ДИПЛОМНА РАБОТА Катедра "xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx"	 Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Катедра „Туризм“
		XXXXXXX XXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Дипломна работа за придобиване на образователно - квалификационна степен „Магистър“ <table><tr><td>ДИПЛОМАНТ: XXXXXXXXXXXX Факултетен номер: XXXXX</td><td>НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: xxxx Xxxx XXXXXXX</td></tr></table> Магистърска програма: xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx БУРГАС 2026
ДИПЛОМАНТ: XXXXXXXXXXXX Факултетен номер: XXXXX	НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: xxxx Xxxx XXXXXXX	

КРИТЕРИИ

**За оценяване на дипломните работи на студентите от ПН 3.9.
“Туризъм”, ОКС „Магистър“**

1	Актуалност /оригиналност/ на темата
2	Формулировка на обекта, предмета, целта и основните задачи на разработката
3	Структуриране на работата
4	Обемна балансираност на отделните части
5	Съответствие на съдържанието с наименованията на отделните структурни части
6	Теоретични знания и владение на понятийния апарат /терминологията/ по свързаните с темата дисциплини
7	Адекватност и надеждност на предлагания методически инструментариум за емпирично изследване.
8	Приложение на методическия апарат за собствено емпирично изследване
9	Приложимост на предложенията в практиката
10	Актуалност на използваната литература по темата
11	Прецизно представяне на библиографията
12	Стил на писане /ясен и точен изказ, липса на граматически и пунктуационни грешки/
13	Форма на дипломната работа /текстообработка и оформяне на фигури и таблици/
14	Постигане на научната цел и на поставените изследователски задачи
15	Представяне на експозето на дипломната работа (краткост, яснота, убедителност)
16	Убедителност на отговорите на въпросите при защитата

РЕЦЕНЗИЯ
на Дипломна работа
за придобиване на образователна и квалификационна степен
“Магистър”

Тема:	
Дипломант:	Ф№
Магистърска програма:	
Рецензент:	

I. Структура и оформление на дипломната работа.

1. Общ обем на дипломната работа: стр.2. Съдържателна част на дипломната работа: 2.1. Увод: стр.2.2. Глави на дипломната работа: - Първа глава: стр.- Втора глава: стр.- Трета глава: стр.2.3. Заключение и изводи: стр.2.4. Ползвана литература2.5. Приложения – стр.

Максимален брой точки от I: 10

Точки по I:

II. Съдържание на дипломната работа.

Критерии	Оценка
За всеки критерий от II, т. 1 и т.2 се присъждат <u>от 1 до 3 т.</u>	(бр. точки)
1. Увод	
1.1. Мотивация на избор на тема.	
1.2. Дефинирани цел, задачи, предмет и обект на изследването.	
2. Теоретична част	
2.1. Пълнота на теоретичния обзор по предмета на дипломната работа.	
2.2. Систематизация и изясняване на терминологичния апарат.	
2.3. Логическа обвързаност и последователност на изложението.	
2.4. Теоретични изводи и обобщения.	
2.5. Коректно цитиране на ползваните литературни източници.	
За всеки критерий от II, т. 3 и т. 4 се присъждат <u>от 1 до 5 т.</u>	

3. Практическа част	
3.1. Запознатост с обекта на изследване.	
3.2. Използване на подходящи методи и подходи на изследване.	
3.3. Използване на подходящи източници на информация.	
3.4. Практическа значимост на изследването и готовност за приложение (при възможност).	
3.5. Умение за анализ на набраната информация.	
3.6. Представяне на емпиричните данни (таблици, графики и диаграми и др.)	
3.7. Обоснованост на изводите.	
4. Изводи и заключения	
4.1. Конкретност и значимост на изводите.	
4.2. Изведени препоръки.	

Максимален брой точки от т. II: 66

Точки по т. II:

Достойнства на дипломната работа:

--

Забележки:

Основни забележки:

--

Въпроси:

--

Максимален брой точки от I и II: 76				
Оценъчна скала:	Брой точки	76 – 63	62 – 49	48 – 35
	Оценка	6	5	4

Общ брой точки от I и II:

В заключение, предлагам на Държавната изпитна комисия да допусне **дипломант**до защита на дипломна работа на тема:

Дата:г.

Бургас

Рецензент:

/ /

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ОРИГИНАЛНОСТ И АВТЕНТИЧНОСТ

Долуподписаният / та

(име, презиме, фамилия)

Студент в: редовна / задочна / дистанционна форма на обучение (вярното се подчертава); ОКС: професионален бакалавър / бакалавър / магистър (вярното се

подчертава); катедра “.....”;

специалност „.....”;

във връзка с провеждането на процедура за защита на дипломна работа на тема:

.....

.....

Декларирам, че:

1. Представената разработка е мое лично дело.
2. Съм спазил/а изискванията за авторско право по отношение на използваните източници и не съм използвал/а неправомерно чужди текстове, без да посоча техния автор и източник.
3. Резултатите и приносите, които представям в разработката, са оригинални и не са заимствани от изследвания и публикации, в които нямам участия.
4. Съм уведомен/а, че в случай на констатиране на плагиатство, Държавната изпитна комисия е в правото си да отхвърли разработката ми.

Дата:

Декларатор:

Гр. Бургас